

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
 Egy évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy óra 1 frt — kr.
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
 Nyilvántartási közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Drága fölösleg.

Nagyon drágán fizeti meg az ország azt a 12,000 forintnyi csekély fölösleget, mely a jövő évi költségvetésben a pénzügyminiszter expozéja szerint mutatkozik.

Igazán csak mutatkozik. Mert ez a szám a valóságban ijesztő deficitet jelent.

Midőn azt látjuk, hogy az államháztartásnak mesterséges eszközökkel, a közterheknek végletekig menő fokozásával kierőszakolt egyensúlyát csak úgy lehet föntartani, ha égető szükségleteink kielégítésében is tuhájtott önmegtágadást tanúsítunk, lehetetlen csüggedéssel nem fegadnunk ezt az eredményt, melynek különben még megvalósulása is kétséges.

Sok jogosult várakozást, sok szép ígéret teljesülését kellett áldozatul hozni ennek a mérsékelt eredménynek — mely ha már önmagában véve is visszaesés a legutóbbi évhez képest, teljes szomorúságban csak akkor tárul eléink, ha meggondoljuk, hogy ezzel a koplaltatás politikája van ismét bejelentve.

Azok a fennen hangoztatott reformtörökvések, melyek annak idején olyan zajos diadalujjongásra hangoltak bizonyos köröket és még kevésbé vérmes politikusokat is jóakaratu várakozásra sarkaltak, most nagy hirtelen megakadtak. Egyszerre befagytak az ígéretek bőséges csatornáit; a sokat hangoztatott rózsás kilátások, gyönyörűen kiczirkalmazott tervek egy csapásra tönkrementek.

Szinte bajos eldönteni, hogy az expozé lehangoló részei között, melyek a legszomorubbak.

A belügyi és közoktatási tárczák költségeinek emelkedése is nagyon kevés biztatást nyújt. Hanem az igazságügyi kiadások tételeinek nyomoruságosan csekély emelkedése egyenesen megdöbbentő.

Ezen a téren ott állunk, hogy a régóta sürgetett és valahára megkezdett reformalkotások félbehagyása szinte képtelennek látszik. S ha mégis bekövetkezik, rettentő sivár színben tünteti föl a jövőt. Pedig be kell következnie.

Az igazságügyi tárcza rendes kiadásainak többlete összesen 473,081 frtot tesz ki s ez, a miniszteri indokolás szerint, tulnyomó részben annak a következménye, hogy a decentralizált királyi táblák nagyobb szükségletét immár az egész évre elő kellett irányozni s a kiadások növekedésének csak igen csekély részét teszi ki az a többlet, mely a bírák és telekkönyvvezetők számának szaporításából, meg a törvényszéki elnökök és bírák egy részének az új szervezeti törvény szerint való magasabb rangjából és illetményéből származik.

A czéba vett és most már el sem odázható többi reformokra tehát semmi sem marad, mert a fölvetett többletet egészen fölemésztik a már meglevő állapot követelményei s még jó, ha ezek is kielégíthetők lesznek.

Mi lesz már most a megkezdett reformok többi részével?

Ugy áll a dolog, hogy az eddig vég-

rehajtott igazságügyi reformoknak önmagukban gyakorlati értékük nincs. Sőt az eddigi tapasztalatok szerint határozottan káros következményeik lesznek, ha itt csak rövid időre is megállni leszünk kénytelenek.

A királyi táblák szétoztása eddig csak arra bizonyult jónak, hogy igazolja azon aggodalmakat, melyeket annak idején sokan fölhoztak ellene. Sőt a vidéki táblák eddigi működése még azokat is elkedvetlenítette, akik nem féltették a decentralizációtól az igazságszolgáltatás színvonalát. Ellenben egyetlen egy sem valósult meg idáig azon remények közül, melyeket a decentralizáció barátai fűttek hozzá. A hátralék nemhogy apadt volna, hanem növekedett és napról-napra olyan rémséges nyomással nehezedik másodfoku bíróságainkra, hogy működésüket megbénítja és lehetetlenné teszi, hogy pezsgő életre keljen az új szervezet, mely átvette a réginek, a tespedőnek összes betegségeit.

Hogy ez a reformmunka csak kezdete, elválaszthatatlan része a többi rákövetkezőnek, az be volt jelentve már elkezdésekor. Várja — de csak rövid ideig szabad várnia — a kodifikáló munkálatok egész sorozatát, az új polgári perrendtartást és büntető eljárást. De addig is, míg ezekkel készen leszünk, sok olyan föladat vár a királyi táblákra, melyeket csak a munka-erők szaporításával lehetne megoldani.

A költségvetés még erre sem nyújt akárcsak halvány kilátást is. Hiszen pél-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Sárréti agár-verseny.

— Ördög-üzés angyalok társaságában. —

Irta: Puskás Gyuricza.

A »Biharországi agársz Egyesület« folyó hó 17-én és 18-án tartotta meg ez idei versenyét a b. ujfalu gyönyörű rónán. Oly versenyterén, mely ritkítja párját nagy Magyarországon.

D. e. 9 óra mult, midőn a híres »negyven holdra« felvonult az erős lovas csapat prűszkölő paripákon, melyek mintha érezték volna, hogy nemes lovagjaik Biharország színe, virága őket a legnemesebb sport küzdterén vezetik: dől-czegen robogtak; lovasaik szenvedélye átszállt a jó vadász-paripákra, lengő sörénnyel, tárgult orlikakkal vágattak a ragyogó sikon.

A jó »anyaföld« esőt szomjuhozva aczél gyanánt vetette a szikrát s rezgett a száguldó lovak patái alatt.

Az öreg nap pedig rátűzte sugarát Csaba vezér e kis csapatára s versenyre kelt a daliás csapat, kíséretül szegődött amazonok csillagfénytől ragyogó szemsugaraival, s a hölgyek arcán kigyult rózsákban, a férfiak lángoló

szenvedélyében gyönyörködve... elővette nyári arcuzatját és sütött, perzselt oly tikkasztó hévvel, hogy Fényes Lajos a szeretett »vezér« aggódó arcczal kereste a holdat, (a hűs nyári esték e ritkán elmaradó barátját) s nem lelve azt, csak annak helyét, a fénytől ragyogó boltozaton, sűrűn mutogatott a napra, mint a sport eredményt megnehezítő akadály okára. Pedig mindhiába, mert a megigézett daliás ifju levették látták, — háta megett — nemcsak a bűbajos ragyogó szemeket, a női arcok havában fakadt rózsabimbókat, de a holdat is, így megnyugodva és lelkesen lesték a vezér első vezényszavát a: »Hajrát!«...

De megfogom elragadt tréfás fantáziámat, s hogy hű krónikás legyek, a komoly kezdet leírására vezetem tollamat.

Mielőtt a sikra bocsátott volna Szabó Ferencz elnökünk, hogy megmutassuk, ki a legény a gáton, előbb — előző estén — közgyűlést is tartott. És a mily nemes szerénységgel helyettesítette Biharvármegye távollevő arany emberét a gavallér Szunyogh Szabolcsot, ép oly pontosan és közmegelegedésre vezette a közgyűlést is.

Szépen folyt ajkáról az elnöki obligat megnyitó. Szívesen hallgattuk; akár csak a sugár Pallay-t, az egylet ügyes pénztárnokát, ki beszámolt nemcsak a repülve működő agársz-egylet vagyoni állásával, de a számolni való és szám (hoz) tevő s az egylet felkérése folytán ifj. Tisza Kálmán által kiválasztott »bilikom«-mal, is a két ezüsttel bevont serleggel. Mi versenyzők (én is bár agaramra ráköltötték előre, hogy »puskás«) csak ekkor nyugodtunk meg, lelkesülten adván meg a felmentést. Hja! hiába! Serleg nélkül, versenyre készülve számolni kockáztatott dolog. Hiába kívántak a vevőkkel ellentétesen a Csap-ók más realisabb díjat. (Egy kujon szabolcsi-fi meg is jegyezte félhalkan azon melegeben: könnyű a Csap-óknak, a hol csap van, ott felesleges a serleg!) E kis intermezzo után egyhangú választással megejtetett vér nélkü! a tisztujtás. Elnök lett: az »arany ember« Szunyogh Szabolcs, alelnök: Szabó Ferencz pernyési nagy birtokos, pénztárnok: Pallay Lajos (Nagyvárad), titkár: Weingärtner Andor a gazdasági egylet titkár. Választmányi tagok: Szunyogh Loránd főszolgabíró, Szilágyi Jenő nagybirtokos, ifj. Tisza Kálmán, Szunyogh Zsigmond, Markovic

dául akárhány táblánál is legalább 8—10 új bíróra volna szükség, hogy lépést tarthassanak az elintézett ügyek a beérkezőkkel.

Hol vesz az igazságügyi kormányzat födözetet, hogy ezen égető szükségleteknek bár csak parányi részét is kielégithesse?

Hátha még ezekhez hozzávesszük, hogy a bélyegjövdelemből 662,000 frt többletet, — tehát az igazságügyi kiadások többleténél mintegy 200,000 frttal magasabb összeget — irányoz elő a költségvetés, akkor látjuk csak, hogy az a fukarság a jogszolgáltatás igényeinek kielégítésében olyan szégyenfoltja a fölséggel ékeskedő költségvetésnek, a melyre még a kényszerűség sem elegendő mentség s amelyet nem képes ellakarni az a drágán megfizetett 12,000 forint.

Az egyéves önkéntesek és a véderőtörvény. A N. Fr. Pr. írja: Ket esztendeje, hogy az új véderőtörvény életbe lépett s ugyanannyi idő óta van érvényben az említett törvény 25. §-a, mely szerint azok az egyéves önkéntesek, a kik a tisztí vizsgálatot le nem teszik, vagy azon megbuknak, kötelesek még egy esztendőig szolgálni. Eddigélé nincsenek még arra nézve hivatalos adatok, hogy mily mértékben alkalmazták a törvény eme szigorát. A delegációk nem kérhettek eddig kimutatást, mert a tavalyi ülészek június hónapra esett, tehát oly időre, a mikor az 1889. okt. hó elsején szolgálathoz lépett egyéves önkéntesek szolgálati ideje még nem járt le, ebben az esztendőben pedig tudvalevőleg csak november hónapban ül össze a delegáció. A két parlament pedig az utóbbi budgetvita alatt nem gondolt erre a fontos ügyre. S mégis jó volna tudni, hogy hány egyéves önkéntes volt kénytelen két esztendőig szolgálni. De érdekes és fontos volna tudni azt is, hogy miképpen alakul az arány az egyes ezredkek? Hírlik ugyanis, hogy nem jelentéktelen azok száma, a kikre a véderőtörvény 25. §-át alkalmazták s hogy egyes ezredkek, olyanoknál is, melyeknél nyelvi nehézségekről szó sem lehet, igen jelentékeny azok száma, a kik kénytelenek 2 évet szolgálni. A parlamentek nehéz szívvel szavazták meg a 25. §-t, annál több okuk van nem csak nekik, hanem a delegációknak is követelni, hogy részletes adatokkal szolgáljanak nekik, melyekből bizonyára tanulságos következtetéseket fognak vonhatni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 20-án.

A képviselőház tegnapi ülése az indemni-tyről szóló törvényjavaslat két első szakaszát elfogadván, a 3-ik szakaszánál Szilágyi Dezső szólalt föl, — ki többnyire Apponyival polemizált.

Apponyi beszédéből két komolynak látszó vádra kíván reflektálni. Az első az, hogy a kormány állítólag a koronát is bevonta a kudarcba. Utal a harminczas évek politikai harcaira, midőn az aulikusok azt mondták, — hogy a kormány a korona képét viseli s midőn a parlament szabad kritikái működése érdekében a független elemek husz évig hárczoltak azért, hogy kimutassák, hogy a kormány a maga tetteiért felelős s a korona teljes felelőtlenségét élvez. Csak így lehetett a korona propezióit bírálni és módosítani.

S most akad a parlamentben ember, a ki a régi aulikusok álláspontjára áll s azt mondja, hogy a korona vallott kudarcot.

Ezután arra a vádra felel, mintha a kormánypart válaszfalul tolná magát a nemzet és a korona közé. Azt a kérdést intézi Apponyihoz, hogy ha ezt komolyan mondtotta, — mért támogatta ezt a kormányt és ezt a pártot a legnagyobb belügyi reformban, melyet 67 óta terveztünk? Hisz akkor Apponyi köveket hordott a nemzet és korona közti válaszfal megszilárdításához.

Pedig a helyzet nem változott, csak Apponyi reménye lünt el aziránt, hogy e válaszfalnak ő is alkotó része lehessen. Ezért lett most ez a válaszfal egyszerre oly veszélyes.

Reflektál arra a kérdésre, hogy hol volt ő a közigazgatási vita alatt. Hogy mikor kell neki felszólalni, azt nem az ellenzék szabja meg s hogy ő hallgatásával bátorította volna az obstrukciót, az csak dagályos igazság nélkül való mondás. Ez csak egyik változata annak a politikának, mely a kabinet egy-két tagjának a többi rovására hízeleg, hogy ajtót-nyisanak bizonyos »növekedő befolyásnak« s ha e kísérletük — végig menve az összes minisztereken — nem sikerült, — akkor reményük vesztve az mondják, hogy ez a kabinet gonosz s a párt válaszfal a nemzet és korona közt. (Nagy derűltég jobbfelől.)

Bizonyítani kívánja ezután, hogy a nemzeti párt programjának pontjai között a kiegyezés fölötti örökös és örökös helyet nem foglalhat.

Hosszasan magyarázza, hogy Apponyi mindannyiszor, midőn a kiegyezést magyarázza, egy erőtlén, legyőzött Magyarországot lát az erős, követelő Ausztriával szemben s a kiegyezést áldozatnak látja, melyért fájdalomnak kell lelkünkben élnie. Amit Apponyi tesz, az nem fentartása és megvédése a kiegyezésnek, hanem szédelgés a hatvanhetediki alapon. (Nagy zaj.) Akaratlan bár, de az Apponyi felfogása a kiegyezésről, homlokegyenest ellenkezik az azt védők és fentartók felfogásával s egyez azokéval, a kik a kiegyezést támadják.

Szerinte a mérsékelt ellenzék az érzési motívumokat, hatás eszközeit s a premisszákat a függetlenségi párttól kölcsönzi, de a gyakorlatot a kormányparttól akarja tanulni. Macaulay mond egy mesét egy tisztos aranyművesről, ki az egyház vagyonához csak fogóval nyult s megolvastván azt, már skrupulus nélkül vette meg. Apponyi is úgy gondolkozik, hogy a kiegyezéshez a nemzeti fogóval szabad hozzányulni, a nemzeti érzések olvasztó tégelyébe is szabad dobni s akkor a választások, idején egy kis hasznát is lehet venni. (Nagy tetszés jobbfelől.)

Gr. Apponyi Albert személyes kérdésben szólal fel. Ő kijelentette ismételtén, hogy a »növekedő befolyás«-sal nem gondolt a hatalomban való osztozkodásra. Ez a miniszter vagy elhiszi, vagy nem. Ha hiszi, mondja ki nyíltan s egészen a nemzetre bizza hogy melyik állításon akar hitelt adni. Ha pedig nem hiszi, ne czéloggasson mégis a nagyobb hatás kedvéért olyanformán, mintha hinné is, nem is.

Mindenki ismeri Szilágyi káprázató dialektikáját, mely mindent oly színben tud feltüntetni, hogy — legalább, a mig beszél — a valószínűség látszatával bír. De másnapra az ember alig tudja visszaidézni emlékezetébe a miniszter körmonfont okoskodását, mert a miniszter csak okoskodik s szappanbuborékai elmúlnak. S e szappanbuborékok az övéitől csak annyiban különböznek, hogy azoknak szétpattantásához még csak egy ujj sem kell. (Hosszantartó zajos derűltég.)

Elismeri, hogy a kiegyezés oly drága, hogy annak formáihoz sem szabad nyulni. De — miután szédelgés az igazságnak elferdítése — politikai szédelgés az volna, ha a tények elmondásánál az érzelmi motívumokat elhallgatnák. S politikai szédelgés az, ha egy miniszter pozsonyi levelében a pártok együtt működését hangsúlyozza s aztán, midőn növe-

Károly, Fényes Lajos, Zlinszky Béla, ifj. Nadányi Miklós nagybirtokosok.

Majd megalakították a verseny-bíróság, az eddigi 3-as bíróság helyett az 1-es bíróság hozatván be. Birák: Pallay Lajos, ifj. Tisza Kálmán, Csanády Jenő, Pallay Jenő, Jeney Miklós, Beöthy Pál. Gyep-vezér: Fényes Lajos, helyettese Szunyogh Loránd. — Megtörtént az agarak nevezése, majd az összevetés is sorshuzás utján melyet egy elkészt fráter lassu tempóban begyalogolt sürgönye megváltoztatván, — együtt 13 agar (rossz omen!) állt ki a placzra, s a helyszínen eszközölt újabb egybevetés után 20—25 urlovasból és 20 hölgyekkel telt koei sortól követve folyt le a verseny első száma, melyen Örley Kálmán Lepkéje és Tardy György puska-golyó sebességű Urfi I. vivott most még csak a diesőségért. Mondják sokan, hogy a győztesül fennmaradt Urfi I. jelzőjét (agarász értelemben is) megérdemelte. Majd Leszkay János Csipkéje ment a lassan czélhoz érő sürgöny mintájára futó Fráter Ákos közöshadseregbeli szellemben idomított Káplár-jával, mely csakugyan oly hagyományos öntudatos-sággal ment »előre«, miszerint a rükvercz-konzentrizungnál »jelesen hátra« vezényeltetett a birák által. Erre két hatalmas tarka paripa

kedélyes nyerítéssel száguldott előre! közelébb a czélhoz — az ifju tiszteletbeli örökös díjnyerő jelölt tulajdonos lelkesült diadal-kiáltásaitól szárnyakat kapván.

Harmadik pár gyanánt egy Szabolcs-ba elszármazott jó agar, Ujfaluassy Dezső Tigrise futott Leszkay János Párducz-ával. És e homokon trenirozott fürge állat le is verte versenytársát.

Ekkor következett a mult évi verseny »bilikomosa«-sa Leszkay J. »Ugrója«, méltó társával Leitgeb Imre »Hajnal« agarával. És valóban e futam volt — hatalmas nyul kelvén — a legérdekesítőbb. A »hajtás« legalább 1500, 1600 öles volt s déltájban esett tikkasztó melegben. A nyul bár érve volt, bár csak vágást kapott, zsinórt húzott többször és mármár úgy látszott, Hajnalé a diadal, midőn előre tört Leszkay Ugrója s vágást vágásra adva, sokáig vezetett. Mar unta a dolgot agar-füles és lovas egyaránt, midőn a füles még jó erejét összeszedve, egy gyepes dűlőre vette magát és menekült. A két hatalmas agar a perzselő hőségben összerogyott és ledobbanva terült el a földön.

A nyul Csanády és Jeney birák által lóval legázolva, ostorral elverve került csak nye-

regbe. A gyengébb agarak tulajdonosait csendes öröm szállta meg — esélyeik nőttek, mert a verseny-szabályok szerint e két hatalmas agarat le kellett ejteni. Az 5-ik futam Örley K. Lazuli-ja és Leszkay Kisasszonya közt volt. De mert sik mezőben eleresztették a fülest, mindketten leejtettek.

Majd Csanády Ferencz Urfi II. és Leszkay Zsemjéje futottak. Mely futamban Urfi II. szépen győzött. — Az utolsó huzás Leitgeb J. Vérséje volt, mely »erő vesztes«-re szépen szaladt.

Mit szóljak a vadász-reggeliről, melyet a fáradt, de szikrázó kedélyvel mulató társaságnak a jelenvolt urnők szolgáltak fel. Tollam gyenge festeni azon képet, melyet a sik rónán letelepedett társaság tarka látványa nyújtott; rajzolni azon páratlan előzékenységet, eleganciát-gondoskodást, mit hölgyeink kifejtettek. Nem lehet azt híven visszaadni, mert a hol Szilágyi Jenőné, Szunyogh Lorándné, Leszkay Jánosné, Fényes Lajosné, Tardy Sándorné, Szakáll Pálné, Frölich Gyuláné (Szilágyimegyéből), özv. Nadányi Kornélné urnők oly segédgárdával, mint Fényes Irén, Olga, Szilágyi Pálma, Fényes Sarolta és Margit, Fényes Szeréna (Székelyhid), Wertheimstein Sarolta és

kedő totta, zárkó:

függel ramu, minisz lenség

fel s neki e

S különb somma magam

(Hossz ugy tel ságúgy nyul m

oly dol (Hossz szélsőb

A

S szabad tartott, ványár:

elleni szabad inditana bizotts

vényha mérvü galom mert S emléke

szépítés

S Szilágyi lny M emléksz tanító-t

E kezd hangra lése alk lény-sz alakulni csak S

törvény mely W zik. Az a Wesse jére, 189

Rózsika kötelezil nyujtják ott oly landó,

apostol szállt le leszállt a melynek lovasokk

zeneje közbe. A élető lel ruczczal

gyar nem és érzék retettel v egyaránt.

Imp bevonulá versenyre e fejlődő

De bejelenté volt; ka

kedő befolyását a pártban ilyen uton biztosította, akkor a pártssolidaritás sánczai közé zárkózik. (Nagy tetszés.)

Politikai szédelés az, ha valaki a bírói függetlenség megszilárdítását veszi fel programjába s aztán elég neki a honvédelmi miniszternek egy intése, hogy a bírói függetlenséget megsértse. (Nagy tetszés.)

A miniszter egy Macaulay-adomát hozott fel s azt mondta, hogy azok szótát juttatják neki eszébe.

Szilágyi Dezső: Csak az okoskodás.

Gróf Apponyi Albert: Hát itt egy kis különbség van közöttünk. Én, t. i. okoskodással mindig egy vagyok s identifikálom magam vele, nem úgy, mint a miniszter ur. (Hosszantartó nagy tetszés és taps.) Szólónak úgy tetszik, hogy az az aranyműves az igazságügyminiszter, a ki okoskodásának fogójával nyúl mindenhez. Szóló azonban soha sem nyúl oly dologhoz, a mihez fogóval kell nyulni. (Hosszantartó viharos taps és tetszés a bal- és szélsőbalon.)

A vitát csütörtökön folytatják.

BELFÖLD.

Szabadságszobor Szabadkán. A szabadkai nemzeti kaszinó választmányi ülést tartott, melyen Pertich árvaszéki elnök indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a millenium megünneplésére egy nagyobb szabású szabadságszobor felállítása végett mozgalmat indítanak. Együttal megválasztották a szoborbizottságot és elhatározták, hogy a városi törvényhatóságot ezen eszme pártolása és nagyobb mérvű hozzájárulása iránt megkeresik. A mozgalom annál élénkebb érdeklődést városszerte, mert Szabadkának még egyetlen kelt nyilvános emléke sincs és a tervezett szobor a város szépítéséhez nagyban hozzájárulna.

Szobor Wesselényi Miklósnak. Szilágy-megyében mozgalom indult meg Wesselényi Miklósnak, a megye székhelyén emelendő emlékszobor érdekében. A szilágyvármegyei tanító-testület ragadta meg a kezdeményezést. E kezdeményezés megészerte élénk visszhangra találván, a megye legközelebbi közgyűlése alkalmából indítvány fog tételni a Wesselényi-szobor érdekében. Szoborbizottság fog alakulni, mely közadakozásra hívja fel nemcsak Szilágy-megye közönségét, de az összes törvényhatóságokat, továbbá Budapest fővárost, mely Wesselényi iránt oly sok hálával tartozik. Az ügy élén álló férfiak reménylik, hogy a Wesselényi-szobor a millenium ünnepe idejére, 1895-re elkészül.

Egyetemünk s a külföld. A magyar egyetemi ifjuságnak a román memorandumra adott választ legutóbb a páduai és nápolyi egyetemi ifjusági körök kérték el s egyttal a magyarok történetét kérik olasz fordításban. A prágai diakegylet is elküldte évkönyvét, a leideni pedig díszkötésű évkönyvén kívül »Minerva« című hivatalos közlönyét küldte meg, viszonzásul a mi olvasókönyvünk lapját kérve. A rheimsi egyetemi kör levelében felszólítja azokat a magyar ifjakat, kik tanulmányaik végzése céljából Franciaországba mennek, hogy utjukat Rheims felé vegyék s legyenek ott vendégei.

KÜLFÖLD.

Nihilista szakács. Londonban az a hír kering, hogy a pétervári rendőrség egy szakácsot tartóztatott le Berlinben, a ki a csar szolgálatában állott és az a gyanu terheli, hogy a borkii vasúti katasztrófa előidézésében része volt.

A jövő konkláve. Mint Londonból telegrafálják, híre jár, hogy a monzai értekezleten különösen foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy XIII. Leo halála esetén hol tartsák meg a konklávet, Nigra fölkeretett, értesíténé Ferencz József ő felségét, hogy az olasz kormány kezeskedik a szent kollegium szabadságának abszolút biztosságáról a pápaválasztás ideje alatt. Ez a biztosság válasz volt Ausztria-Magyarország kérdésére, mert a monarchia nehézség esetére Trientet ajánlotta föl a biborosoknak.

Zavargások Prágában. A prágai kiállítás hivatalos bezárása után, utcai zavargások voltak Prágában. Kivált a »Deutsches Haus« és a német iparoskör előtt volt óriási lármá. A német színházat csakis az oda vezető utcák elzárása által menthette meg a rendőrség a zajongók kellemetlen látogatásától. A kiállítás területén játszott a 28. gyalogezred zenekara, mely — a midőn a tömeg nemzeti dalok játszását követelte — a térről elvonult. A rendőrség a zajongókat több ízben szétszórta s összesen tíz embert fogott el.

Ujdonságok.

*** Az angol levélsekre nyek titkai.** Most jelent meg a brit királyság főposta hivatalának évi jelentése. A jelentés nemcsak fölötte érdekes adatokat tartalmaz, hanem vannak benne egyes mulattató részletek is. Így pl. azt látjuk a jelentésből, hogy az angolok minden józan gondolkozásuk dacára nagyon szórakozottak is. A múlt évben a királyság levélsekre nyekbe harminczezernél több

czimnélküli levél került. Ezek közül 1600 levél összesen ötezer font sterlinget tartalmazott. Hogy pénzt és értéktárgyakat a nagyobb porto megtakarítása végett egyszerű levélben vagy szállitmánykép küldenek: az ugylátszik az angolok különös passziója. Aranyat tesznek kalácsba, bankókat rejtenek virágok közé, — vagy vajba gyurnak aranytekerceket, — csak hogy csekély értéket mondhasanak be és kevés portót fizessenek. Ez Angliában mindennapi dolgot. Ezt a rosszul alkalmazott takarékosságot jellemzi a következő eset. Egy Saimban lakó angol nő csomagot küldött haza, — melynek tartalmául »papír«-t és értéke gyanánt száz forintot jelentett be. Tényleg azonban körülbelül 350 ezer forintra becsült ékszerek és gyémántok voltak benne. A feladó tehát a kincset kitette annak a vsszélynek, hogy elveszzen, csak azért, — hogy a közel négyszáz forintnyi postabért megtakarithassa.

*** Tót dal Rákóczirol.** Thaly Kálmán történetirónk Érsekújvárott tót dalt fedezett fel, mely Rákóczit és Bercesényit siratja. A dalt Szabó Mihály ottani gazda énekelte s ennek révén jutott a történelmi kincs történetünk birtokába.

*** Gyászjelentés** Veszprém Johanna elhunytáról, miről már említést tettünk, vettük a következő családi gyászjelentést. Veszprém János, leánya: Veszprém Zsuzsána Rickl Gyuláné és leánya; Rickl Gabriella: Veszprém László, leánya: Veszprém Janka, Fándli Józsefné és Veszprém Mária, Orosz Istvánné, gyermekeivel: Orosz Bélával és Orosz Magdával; Veszprém Josefa, öz. Virágh Nándorné és Veszprém Károly fájdalommal tudatják, — hogy szeretett testvérök, nagynénjük Veszprém Johanna a folyó 1891. évi október hó 19-dik napján, reggeli 2 órakor, életének 67-ik évében, szívszélhűdésben jobblétre szenderült. A boldogult földi részei október hó 21. napján, szerdán délutáni 3 órakor fognak, az egy malom-utcai 862-dik számú háztól, a ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után a czepléd-utcai temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonai, barátai és ösmerősei bánatos érzéssel meghivatnak. Debreczen, 1891. október hó 19. Béke poraira!

*** A »balkfisch« és a »lump« Angliában.** — Az angolnak úgy látszik nagyon megtetszett a nálunk is használatban levő két német szó: »balkfisch« és »lump«. A »Corhill Magazine« most érkezett számában

Rózsika (Nagy-Várad) és Jakab Gizella k. a. kötelezik le a társaságot, hol ily igéző segédek nyújtják a szomjuhozónak az üdítő nektárt, ott oly virágos kertben jár-kél a boldog halandó, hogy joggal képzeli, miszerint Péter apostol kegyelméből egy darab mennyország szállt le nagy Biharország kellő közepébe; leszállt az id. Nadányi Miklós négyes fogatán, melynek táltosai versenyt száguldtak a legjobb lovasokkal — a művésziesen kezelt »Suhogó« zenéje mint villámsattanás zengett közbe-közbe. Aztán ott volt ám az agarász versenyek éltető lelke — Szilágyi Jenő is, a nemes kuruczczal Plathy Miklóssal. E két tipikus magyar nemes, a lovagiasság, a magyar barátság és érzékenység mintaképei, kiket rajongó szeretettel vett körül öregek és ifjak csoportja egyaránt.

Impozáns látvány volt ugy 5 óra körül a bevonulás is; hol lovasok és diszes fogatok versenyre kelve vonultak be Ujfaluba, a Sárrét e fejlődő Metropolisába!

De konstatálnom kell, hogy a sürgönyileg bejelentett 13-ik szám csakugyan rossz omen volt; kapott is az elkésett fráter érte eleget.

Mert Csanády Ferencz lova elejtette a hordott 110 kilót és bizony szegény, bár nem veszélyes, de súlyos zuzódást szenvedett; van is dolga »ides néni«-nek, ki hűségesen anyailag ápolja őt Jenő ur remete lakában.

Este — mindkét napon — a városháza dísztermében gyűlt össze a jókedvtől sziporkázó előkelő társaság s a gazdag menü-jü társas vacsora után tánczra perdült apraja-nagyja; közben azonban meghallgatták Szabó Ferencz elnöki szellemes pohárköszöntőjét, melyben gyujtó élczek mint röppentyük előre bocsátása után éltette a megjelent hölgyeket — az agarász egylet tündereit.

És folyt a táncz — vidám poharazás kivilágos kiviradtig.

A másnapon felragyogott napfény ismét együtt találta reggeli 9 órakor a vadásztársaságot, kik között a lovasok száma erősen felszaporodott.

Megjött az arany ember is — Szunyogh Szabolcs az elnök, ott volt gróf Kornis és többen a vármegyei arany ifjuság tagjai.

Ekor dőlt el a verseny-küzdelem, melyből a vezéri szabályos hideg vér és a szerencse

istennőjétől protegalva Leitgéb Imre (Derecske) Vercsége került ki győztesen; míg a szép II-ik díjat Leszkay János Csipkéje szerezte meg — a múlt évi I-ső díj mellé.

Igy folyt le e minden izében sikerült sport-mulatság, hol mindnyájan azzal vettünk bucsut egymástól: »Viszontlátásra a jövő versenyre!«

Szinte képzelem, hogy unalmas referádám olvasói, visszapillantva a czim alatti sorra, kérdőleg vetik fel fejüket, nem találva magyarázatát annak, hogy hol volt itt az ördög-üzés, pláne angyalok társaságában.

Hát megnyugtatom a kételkedőket: mert az ördögüzés csakugyan teljes sikerrel megtörtént: mert a jelenvolt hölgyek magasztos küldetésüket ezuttal is hiven betöltve, egyszersmindenkorra messze üzték — a mulató férfi társaságok rossz szellemét: a politika és kártya ördögeit! miben kétségtelenül nagy része volt Biharvármegye jeles főszolgabírájának: Szunyogh Lorándnak, ki remek magyar dalival lángra gyujtá hallgatói szívében a tiszta lelkesedés üdítő gyönyörét!

ugyanis egy angol honfitársainak megmagyarázza e szavak előnyeit, s azt az ohaját fejezi ki, hogy e két szó a legközelebb megjelenő angol szótárba vétessék be. Angliában tehát szintén vannak »b a k f i s c h«-ek és a »l u m p o k«, mint Németországban, avagy nálunk, csak a reájuk illő kifejezés hiányzott az angoloknál eddig, a mint látszik.

* **Nagy-uj-utcai historia.** Nagy-uj-utca, ez a csinos kis utca, mely egyik legcsöndesebb utcája Debreczennek, de csak — nappal, valóságos rendőri »unikummá« fog válni, rövid idő alatt. Alig mulik el nap illetőleg éjszaka, hogy a kies utca területén valami kihágás ne fordulna elő. Verekedések, ablakbetörések egész napi renden vannak, sőt az utca békés polgárai, talán már nem is tudnának aludni, ha nem hallanák az utcán ödöngő részeg czimborák pajkos dalait, kurjantásait. Ez az alató daluk, ettől szunyadnak édes álomba, hogy aztán reggel fölébredve ilyen történeteket halljanak, miut a melyet mi itt alább közjóra bocsátunk. Este van, bocsánat hogy ily megszokott frázist használunk, de hát mégse mondhatunk reggelt, mikor fent az égen csillagok ragyognak és lent a földön illetőleg a Nagy-uj-utczán pedig a méla rendőr őrszárát fényes szuronyai csillognak Ábrándos szemekkel nézik a holdvilágot a »jó lelkek«, majd egy kapu aljába beállva, nem hiába hogy jó lelkek, mihamar, békésen elszenderednek. Még nem nagy idő. Az óra még csak 8-at üt. A harangszóra megelevenülnek a város utcái. Most jönnek kifelé az iskolákból az »iparos iskola« inasbörökbe bújtatott ördögei. A Nagy-uj-utczán is szalad lefelé egy pár tuczat. Jól tudnak sivitani; mintha a rendtelenségnek, soha sem tanultak volna egyebet. Kis diák, első osztályos realista gyerek jön szembe velök. Az inasok megtámadják a »tinta nyálót.« Az nem hagyja magát, bicskát ránt, megszur egyet a lármásabbjaiból, pedig az még csak nem is suszter-, de kárpitos inas volt — szegény. A kis tollkés finom, hegyes pengéje keresztül metszi az inas gyerek lábszárának inait. A gyerek fájdalmában felsikolt, mint a »fába szorult féreg.« A sivalkodásra a »jó lelkek« is felébredtek édes szenderőkből. Kipp-kopp, már jönnek. A félelmes fegyvert, a szuronyos puszkát előre szegzik és úgy kiáltják a szerényen pisllakoló gázlámpa fényétől alig megvilágított alakok felé a — »Halt berdajt! Először azt hitték a »jó lelkek«, hogy »Jack«-kal a »nagy-uj-utczai hírhedt ablakbeverővel« lesz dolguk, csakhamar belátták tévedésüket. A félelemtől szípigó realistának felírják nevét s a kis kárpitos inast Wisowszki Józsefet pedig, ki Skwir Demjén kárpitos mesternél szolgál, lakására szállítják, mivel sérülése nem veszélyes.

* **Személyi hir.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester Budapestre utazott.

* **Pörös dalok.** Rónaszéki Gusztáv »Asszonyok büne« című népsziműve zenei részének kiadása pörre adott okot, amelyet a »Harmonia« részvénytársaság kiadói jog bitorlása címén, 1000 forint pénzbírság és 870 frt kártérítési összeg iránt Nádor Kálmán budapesti kiadó cég ellen indított. A pört amelyben Évva Lajos, Pósa Lajos. Erkel Elek, Rónaszéki Gusztáv és Nemes Ferencz szerepeltek tanukként, a napokban döntötte el ítéletileg a budapesti kir. törvényszék, még pedig olyképen, hogy a Harmóniát föltétlenül elutasította keresetével. Irói, kiadói és jogászi körökre érdekel bir az ítélet indokolásából a következő rész: »egy népsziműben előadott dalok zenei részénél a népszimű címének megjelölése a kiadót föltétlenül megilleti.« Midőn tehát az alperes a kiadói tulajdonát képezett oly két dalt adott ki zeneművében, amelyeket a kérdéses népsziműben énekeltek, joggal használta címűt ezt a megjelölést: »Asszonyok büne, Rónaszéki Gusztáv fővárosi életképének legkedveltebb dalai.«

* **Humor.** Egy temesvári ujság azt a pályakérdést tűzte ki nem rég; »M i n ő e m l é k e k e t h a g y o t h á t r a ö n b e n a

t e m e s v á r i k i á l l i l á s ?« Erre a pályakérdésre »Egy ékszerész« aláírással a következő felelet érkezett be: »K i á l l i t á s i t o l v a j o k 5 0 0 f o r i n t . E z a t e m e s v á r i k i á l l i t á s r ó l a z é n l e g d r á g á b b e m l é k e m .«

* **A fejtörő.** Egy vidéki atyafi kordován csizmában ödöng a főtéren.

Megáll egy kereskedés előtt, ahol ki van írva, hogy ott fejtörő játékok árulnak.

Fejtörő, fejtörő! Ha adnak, vesznek is, gondolja a derék bácsi és betoppan az üveges boltba.

— Ez olyan fejtörős bolt?

— Igen.

— Hát vesznek?

— Nem mi csak eladunk.

— Hm. Az baj. Mert én olyat elakartam adni.

— Hát hol van?

Az öreg hátraveti a subát és előkerit a suba alól egy imponzáns csati botot.

— Tessék — a fejtörő...

* **Váltóhamisító ügyvéd.** A nagyváradai törvényszék Márkus Lajos ügyvédet váltóhamisítás és sikkasztás miatt két évi fegyházra és négy évi hivatal-vesztésre ítélte.

* **A tábornok szivarja és a suszter inas.** Hogy mily közkedveltségnek örvend és mily népszerű városunkban Bolla tábornok, arról tanuskodik a következő mulatságos kis történet is:

A tábornok fényes tisztikara kíséretében megy a fő-utczán. Ellenkező irányból kis izetlen, ökölnyi nagyságu suszter inas közeledik felé. A kis czimnos büszkén szopogat egy, az utca porából felszedett, kurta szivar véget. Csakhogy nagy a baj. A szivar kialudt és most nem füstölhet. Körülnéz az élelmes ficzkó, hátha látna valami uri embert, kinek égő szivar volna a szájában. Csakugyan talál, illetőleg lát is olyat, hanem az éppen a fényes, aranyosruhás Bolla tábornok. Nagyot gondol a kis tacsó, megigazítja a zekéjét, odamegy a nagy ur eleibe. Katonásan megáll előtte s mérszen, kemény hangon mondja:

— Méltóságos generális ur kérem alálan egy kis tüzet!

Avval egész bizalmasan feltartja a tábornok elé a szivarvéget. A derék főtiszt elneveti magát. Lehajol a bator kis tacsóhoz s odanyújtja neki a saját finom, füstölgő szivarját:

— Nesze fiam itt van a tűz, hanem tartsd meg aztán ezt a kis — szivart is!

* **Nyissa ki.** Egy fekete alak eseng az ablak előtt. Este van, odafönt bujkáló holdvilág máskál a föllegek között s az alak sir az ablak alatt.

— Oh nyissa ki...

Semmi válasz. Mély csönd. Csak messzi távolban ugatnak a kutyák, ami igen regényes dolog.

— Nyissa ki.

Aközben kinyílik a ház ajtaja s látható lesz egy másik sötét alak. Sötét ez is, mint egy tenger-vészes éj, de jóval testesebb, mint a másik. Odamegy szépen a másikhoz, leüti a fejéről a kalapot, azután hirtelen elkapja hátulról mindkét kezét és sebesen, mint valami lokomotív a rendező pályaudvaron, odatolja a harmadik házban levő rendőrállomás elé.

Ott ezzel a szóval löki be az ajtón:

— Csukja be!

* **Temetés.** Szabó Benedek államvasuti ellenőrt tegnap helyezték örök nyugalomra, a városi közönség nagy részvéte mellett mellett. A temetésen jelen volt Hajdúvármegye tisztikara is. A várost pedig a polgármester képviselte.

* **Apróságok.**

A kis börtönzár;

Tanító: — Tehát a vas gyorsabban esik mint fa! Mondjátok meg, hogy mi esik még gyorsan?

Köbi: — A phaphiros!

A szórakozottság netovábbja.

X. báró valóban nagyon szórakozott. Kocsisa, ki erős meghülésből csak nem rég gyógyult fel, parancsait várja.

— Maga nem köhög már, János. Képes-e ma befogni?

— Oh igen, báró ur; majd jól beburkolózom.

— Helyes! A viktóriában akartam ugyan kikocsikázni, de azért, hogy maga meg ne hülljön, megengedem, hogy a csukott hintóba fogja a lovakat...

* **Tapasztalt férj.**

A: A napokban gyönyörű holdfogyatkozást fogunk látni.

B: Te, el ne mondd a feleségemnek, mert külön toilletet fog követelni hozzá.

* **Táncestély** 1891. évi október 25-én azaz vasárnap, Kecskés Ferencz ur sziv-utczai 2004. számú házában az e czélra csinosan díszített és fedett sátorban táncztanításom bevégezése alkalmából zártkörű utolsó-estélyt rendezek, melyre czimzettet és b. családját tisztelettel meghívom S c h a f János, táncztanító. Kezdeté 8 órakor. A magyar nemzeti tánczot lejtik Erdei Péter és Kecskés Róza k. a. Italo-król és kávéról a rendezőség díj nélkül gondoskodik, Vacsora 11 órakor. Belépti díj tesszés szerint. Tánczhelyiségem rossz idő ellen védve van.

* **Fehér holló** a maga nemében P a p p János debreczeni polgár, aki tegnap délután a Csapó-utczán 78 forintot talált tizes, ötös és egyes bankókban. A talált összeget bevitte az I. kerületi kapitánysághoz, hol is a tulajdonosa Farkas Ödön, kellő igazolás mellett, átvette azt. A megörült tulajdonos az »Emke« részére 1 frtot és még egy rendőrnök szintén 1 forintot ajándékozott.

* **Esküvő.** Berényi Géza, a szegedi szintársulat titkára, holnap esküszik örök hűséget Máriaalaky Vilma kisasszonynak Debreczenben.

* **Tilos az álom.** Ott áll a panaszos bátran a kapitány asztala előtt, — aranyfűtös, piros arczu, fehér ruhájú leánygyermek. És szegyenében tönkre silányulva huzódik meg a sarokban egy hosszú sülvölvény, aki most csak félve mer teintetni a kis vádlóra, nem oly epedősen, mint rendszeren szokta.

Üdén, kedvesen cseng a kapitány fülébe a panasza.

— Mi baja kisasszony - kérdezi a kapitány, aki csak azt sajnálja, hogy nagyon is nagy gyerek a panaszos s így nem veregetheti meg arczoetskát.

— Sötét pir önti el a selymes arcot.

— Az a bajom kapitány ur, — hogy az a fiatal ur ott olyan csunyát álmodott felőlem.

— Csunyát? Hát mit?

Huzódozik a kicsi. Oh be embertelen ez a kapitány, — hogy nem bírja rögtön megérteni!

— Hát kérem, susogja, ma reggel mondta el, hogy velem álmodott... Hogy ő meglátogatott, — aztán, — hogy nem volt otthon a mama...

— Igeu, igen... nos?

Hát aztán, hogy magához szorongatott, azután...

— Nos? folytatja a kapitány az élvezetes inquitóit.

Két rózsás kacsóját teszi az arczára a kicsi...

— De hogy kapitányur...

— Megesókolta ugy-e?

Segit a kis szemérmeskedőn a vallató biró.

A szép gyermek bólingat a fejével, hogy igen, megcsókolta bizony, de meg ám!

— Aztán még nem állotta elmondani, hogy olyan csunyát álmodott rólam!

Lehorgaszja a fejét büntudata sulyában az az álmodozó ficzkó ott a sarokban...

Hát aztán mit akar kegyed kisasszonykám?

kérdi a kicsitől a biró.

Haragosan emeli föl a fejét a megsértett galambocska, csakogy libognek-lebegnek feje körül az aranyos fűrtjei.

— Hát be akarom pörölni — becsületsértésért...

A kapitány alig bírta megértetni vele, hogy egy álom miatt nem lehet senkit becsületsértésért bepörölni.

Különfélék.

Fortuna leánya. Joggal használhatja ezt a hangzatos nevet, a kis Goldberger Elza, egy bécsi pénzügytő hat éves unokája, ki a »Jó szív« sorsjegyek legutolsó 20,000 frtos főnyereményét megnyerte. Pár héttel ezelőtt, séta közben, egy banküzet kirakatában meglátott a kis leány néhány Józsvi sorsjegyet. A gyönyörű képes papírosok nagyon megtetszettek neki. Megkérte a nagypapáját, hogy vegyen neki abból a »képes papírokból.« A jó nagypapa örömmel tett eleget kis unokája kívánságának. Csakugyan vásárolt egy sorsjegyet. A kis Elza öröme teljes volt. Volt mivel játszadoznia. A bohó Fortuna asszony meg megtette vele azt az üdvös tréfát, hogy a kis Elzának, ráadásul még 20,000 gyenge forintocskát is adott a »képes papíroskához.«

»Az én házam — az én váram.«

Londonban jelenleg sokat mulatnak azon az eseten, melynek egyik hőse Clan William tengernagy. A tengernagy nem éppen szalonképes toiletteben a Belgravia-Squareon levő háza előtt állott és pipált. Egyszerre rendőr lép hozzá s ráivall: »Mit keres itt? Talán a házhoz tartozik?« — »Nem« — válaszolt a tengernagy végtelen közönyvel — »de a ház tartozik én hozzám.« — A rendőr állítólag azt is eltagadta, hogy valaha járt a Belgravia-Squareon.

Nagy vasuti szerencsétlenség. Németországban Kohlfurtnál nagy vasuti szerencsétlenség történt. A katasztrófa az által állott be, hogy egy rendező mozdony az éjjeli gyorsvonatnak neki ment. A bécsi átmeneti waggon belefurdott a következő waggonba, mindkettő laposra nyomódott. A szerencsétlenség folytán 8 utas meghalt. Azonkívül számtalan a súlyos sérülések száma is.

Együtt mentek a halálba. Budapesten két viruló szép, fiatal leány, két jó barát nő együttesen megmérgezte magát. Habermann Katalin volt az egyik, Witter Paulin a másik. Elárusítónők voltak a kerepesuti Breslmayer-féle pékboltban. Asszonyuk a minap megszidta őket valami csekélység miatt. Az érzékeny szívű lányok annyira szívrükre vették a dorgáló szavakat, hogy a halálban kerestek vigasztalást. Gyufaoldatot ittak. Először, három napi szörnyű szenvedés után, Habermann Kati halt meg; majd követte társnője, a kis Witter Paula is, a ki még egy pár nappal tovább szenvedett.

Leégett szivargyár. Hainburgban, Pozsony mellett, a szivar- és cigarettagyár vasárnap éjjel ismeretlen okból kigyuladt. A háromemeletes cigarettagyár földig égett. Főszerelesek és óriás mennyiségű dohány lett a lángok martaléka. A kár megbecsülhetetlen.

A biblia secsva nyelven. Egy néger pap újabb lefordította a bibliát secsva nyelvre. Előtte senki sem gondolt arra, hogy secsva írásjeleket találjon ki, noha a secsva nyelv meglehetősen el van terjedve — Afrikában s a zuluval némi rokonságban áll. Ez a 239-ik nyelv, melyre a biblia már le van fordítva.

Elégett ezreszek. Liptó-Szent-Miklósról írják hogy egy Szmrecsánban lakó gazdag özvegy rövid idő előtt egy erdőt adott el 25.000 forintért, mely összegből egyetlen fia hat darab ezrest az öreg legyezőjébe rejtett el. Néhány nap előtt anya és fia összeperelték valamin; zivakodás közben az öreg aszszony a legyezőt kezébe vette, hogy egy kissé lehűtse magát, de nagy izgatottságában a legyezőt a tűzbe dobta. A legyező és az ezreszek néhány pillanat alatt hamuvá lettek. A fiatal ember annyira szívére vette a dolgot, hogy szobájában agyon akarta magát lőni.

Vegyes hírek. Megváltoztatott halálos ítélet. A brünni esküdtszék aug. 7-én kötél által való halálra ítélte Homola F. parasztot, a ki mostoha fivérét meggyilkolta. Ő felsége azonban 20 évi börtönre változtatta meg az ítéletet. — Az Ur haragja. A napokban Franciaországban nagy zivatar volt Namur mellett, a villám öt tagból álló családot megölt. — Vasuti szerencsétlenség. Mingó (Ohio) közelében, egy new-yorki távirat szerint két személy-vonat összeütközött. Tíz ember életét veszítette, többen megsérültek.

A waggonok roncsai meggyultak s ennek következtében a 10 holttest megégett. — **Párba j a magyar nőrét.** Nagy-Kanizsán Cseh Sándor okleveles gógyszerész és Danilovics N. horvát birtokos pisztoly-párbajt vívtak, mert Danilovics sértőleg nyilatkozott a magyar nőkről. A golyó Danilovicsnak a kalapját furta át.

Majomvadászat a királyi palotában. Egy belgrádi menaszériában meglehetősen nagy pávián is van, mely a napokban megugrott ketreczéből. Üldözőitől szorítva, átugrott a királyi palota mögött elterülő kert falán és egy fa koronájában elbújt. — Mikor innen kikergették, a pávián végigszaladt a kert falán és az üldözők fején keresztül a palota udvarába ugrott. Itt katonák és zsoldárok vettek körül, de ő ezeken is átugrott és az őrsohába menekült, ennek ablakát bezuzva. Azután végig sietett a palota folyosóján és a király vadászának szobájába ugrott, a hol egy cseléd éppen az ágyat vetette meg. A pávián egy ugrással az ágyban termett és rémitően vicsozitotta a fogát a megijedt leányra, a ki rémült sikoltozással menekült. Most végre megfogták a szőkevény majmot, mely több tárgyat összetört, néhány embert össze-vissza karmolt és maga is megsérült.

NYILT-TÉR.**Árverési hirdetmény.**

A debreczeni kir. törvényszék mint Csőd-bírósnak 13282/891 P. számú végzésében foglalt engedélye alapján közhírré teszem, hogy **Talvizer Alajos csőd tő megéhez** leltározott összes fűszer és vegyes áruk, valamint bolti felszerelések és házi butorok zár ajánlat utján eladatnak.

Felhívom a venni szándékozót, hogy zárt ajánlatukat **1891. október 25-én** alulírott tömeggondnokhoz adják be és pedig lehetőleg külön a bolti felszerelés és külön az árukra nézve, mikor is az általuk ajánlott összeg 10% a bánatpénzül lesz leteendő.

A bolti felszerelésre tett ajánlatok közt feltétlen előnyben az részesülend, melynek tevéje a bolt bérletét is kész átvenni.

A felszerelés és árukra nézve együttesen tett ajánlat figyelembe csak akkor vétetik, ha elküldött ajánlat be nem érkezik.

Végül, ha a jelzett határidőig ajánlatok egyáltalán be nem érkeznek vagy el nem fogadtatnak, az egész csődvagyon **1891. okt. 26-án** és a következő napokon a vármegyeház melletti bolthelyiségben rendes árverés utján el fog adni.

Miről a venni szándékozót azzal értesitem, hogy a csődleltár alólírott nál a hivatalos órákban megtekinthető és a szükséges egyéb felvilágosítás beszerezhető.

Debreczen, 1891. okt. 21.

Nagy Sándor

ügyvéd

csőd tömeggondnok.

Piacz Biederman ház.

A legjobb és legegészségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, oognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő itélvgyülmélet ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
SANTO-KIT

Itlja a szomjat, hűsít és felfrísít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikksasztó hatása ellen.

Debreczeni piac.

Debreczen, okt. 22.

Heti vásár.

(okt. 20.)

1 mm. Buza	10.00	9.90	9.80
1 mm. Kétszeres	9.20	9.10	9.00
1 mm. Rozs	8.20	8.10	8.00
1 mm. Árpa	5.40	5.35	5.30

1 mm. Zab	5.80	5.70	5.60
1 mm. Tengeri	4.50	4.40	4.30
1 mm. Köles	—	4.00	—
1 mm. Rizs	—	22.00	—
1 mm. Borsó szepességi	—	17.50	—
1 mm. Lencse	—	19.00	—
1 mm. Bab fehér	—	8.50	—
1 mm. Köles kása	—	14.50	—
1 zsák Burgonya	1.20	frt. mm. 2.40	—
100 kiló Szalonna	54.00	53.00	52.00
100 kiló Háj	54.00	51.00	50.00

Sertés-vásár.

(okt. 19.)

Sertés. Felhajtattott 2500 drb, eladatott 2117 drb.

Arak: Sovány sertés párja: hat hónapos-tól egy évesig 12—18 frtig, egy éves egy és fél évesig 25—30 frtig. 2 évestől feljebb 35—45 frtig. Kővér sertés kilója 42—45 krajczár.

Irányzat élénk.

Marha-vásár.

(okt. 20.)

Marha. Felhajtattott 995 drb, eladatott 610 darab.

Arak: a régiék.

Irányzat: lanyha.

Ló-vásár.

(okt. 20.)

Ló. Felhajtattott 675 drb, eladatott 400 drb.

Arak: a régiék.

Irányzat: élénk.

Napszámárak.

(okt. 20.)

A debreczeni napszámárakat tegnap következőleg jegyezte fel a vásárbírósnak. Egy férfi a gazda kenyerén 70 kr, saját kenyerén 1.00 frt, egy nő a gazda kenyerén 40 kr, a saját kenyerén 60 kr, egy gyermek a gazda kenyerén 25 kr, a saját kenyerén 35 kr.

Husarak megállapítva, s bejelentve 1891. okt. 21-től okt. 28 ig. 46 kr. Rác György-nél czepléd-utca 2599. sz. a., csapó-utca 587. sz. a., Bencze Józsefnél csapó-utca 703. sz. a., Kovács Jánosnál csapó-utca 791. sz. a. — 50 kr. Rác György-nél csapó-utca 326 sz. a., a mészáros társaságnál Mester-utca 3655., Csapó-utca 240. és 376., könyök utca 574., kut u. 2323. sz. a. 52 kr. Ungvári Andrásnál piac 1-ső szék, czepléd u. 55. sz. a.; dedó u. 125., Mester u. 1113., Tanító-utca 1392, csapó u. 3162. sz. a., Kovács Jánosnál a hentes székben, a mészáros társaság 18 székiben, valamint a 3 izr. mészárszékben a piacon. Debreczen, 1891. október 20. — *Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánysága.*

CSARNOK.**„EZEREGY RÖGESZME“.**

— Regény. —

Irta: **Dumas Sándor.**

Fordította: **Publik Ernő.**

(Folytatás.)

— Aztán láttam a két testet viaskodni, hallottam fuldokló hangon segítség után kiabálni; majd eltompultak a hangok, az egyik a két alak közül leszállott az akasztófáról, a másik azonban ott maradt csüngve rajta s kétségbeesetten kalimpált kezeivel és lábaival.

— Sehogyse birtam megértetni magammal, hogy mi az, ami itt végbe ment, de akár emberi, akár ördögi munka lett legyen is, annyira bizonyos, hogy megborzongatta a hátgerincemet.

— Oda siettem.

— Látásomra az akasztott, úgy vettem észre, erősebben igyekezett hadonázni, míg alatta mereven s mozdulatlanul feküdt az a másik, aki a horogról lekerült.

— Én előbb az élőhöz siettem. Gyorsan felkusztram a létrán s késemmel keresztül vágtam a kötelet. Az akasztott leesett a fáról, én pedig leugrottam a létráról.

— Ez rángatózva vonaglott, míg a másik mellette mozdulatlanul terült el a földön.

— Én észrevettem, hogy a szorító hurok még a szegény ördög nyakán van, letérdeltem hozzá, s nagy bajjal kiszabadítottam belőle.

— E műtét alatt, miután kénytelen voltam az arczába nézni, legnagyobb meglepetésemre felismertem ez emberben a hóhért.

— Szemgolyói egészen kidüledtek gödreiből, arca szederjes színű s álla látva-nyitva volt; iszonyúan hörgött és horkantott.

— Tüdőkarélyai ezalatt megteltek levegővel s ő újra életre tért.

— Aztán oda támasztottam egy nagy köhöz, lassanként eszmélete is visszatérni látszott, köhögött, megmozdította a nyakát s végre reám pillantott.

— Ámulása nem volt nagyobb az enyémnél.

— Oh! abbé ur! — szólalt meg — ön az?

— Igen, én vagyok!

— És mit csinál ön itt? — kérde.

— Éppen ezt akartam én is magától kérdezni!

— Gondolkozni látszott. Még egyszer körültekintett, szemei a hullára tapadtak.

— Jaj! — mondá ő s felakart állani. — Távozzunk innen abbé, távozzunk!

— Ha tetszik kedves barátom úgy mehet, de nekem először el kell végezniem a kötelességemet!

— Itt?

— Igen itt!

— Mit?

— Ez a szerencsétlen, akit ma felkötött, arra kérétem, hogy imádkozzam a lelki üdvéért!

— Az ő lelki üdvéért? Oh! abbé ur, bajos sor az nagyon, hisz ez itt maga a megtestesült sátán!

— Sátán?

— Az utolsó porcikájáig, hát nem látta, hogy...

— Nem én!

— Hát felakasztott!

— Vajjon nem megfordítva van-e a dolog, tudniillik, hogy maga akasztotta fel őt szomorú kötelességből?

— Ugy van, és még se úgy van. Én már azt hittem, hogy teljesen kivégeztem, pedig csalódtam!

— A holttesthez léptem, az hideg és merev volt.

— Meghalt! — mondá a hóhér. Meghalt! Ezer ördög! ez még rosszabb, fussunk abbé!

— A hóhér felugrott.

— De még sem — tette aztán hozzá — én maradni fogok. Még megteszi, hogy utánunk jön; ön úgy is szent ember s engem meg fog oltalmazni.

— Kedves barátom! — szólék a hóhérhoz, erősen a szeme közé nézve — ebben a dologban lappangnia kell valaminek. Mit kerestett maga itt ebben az órában?

— Nos abbé ur, ezt úgy is meg kell mondanom egyszer, vagy a gyónáskor, vagy pedig most.

— Hát inkább most szeretnék rajta tulesni! Hanem várakozzék, mert...

— Egy mozdulatot tett hátra.

— Miért?

— Mert úgy vettem észre, hogy ez itt megmozdult!

— Nem, nem, egész nyugodt lehet, a szerencsétlen meg van halva.

— Azt csak ön gondolja... De elbeszélem most önnek, hogy miért jöttem ide s ha hazudok, hát ez álljon rajtam bosszú, aki itt fekszik!

— Beszéljen!

— Mindenek előtt meg kell jegyezniem, hogy a gaztevő nem akart gyónni. Folyton csak azzal zaklatott, hogy nincs-e még itt Mouille abbé, s ha tagadólag válaszoltam, nagyot sohajtott; másnak nem akarta bűneit töredelmesen bevallani.

— Tudom.

— Minden öt perczen csak azt kérdezte, hogy nem érkezett-e még meg. Ez már unalmassá kezdett válni. Mikor az akasztófa alá érkezünk, megint csak azt kérdezte. Én a nyakába akasztottam a hurkot s mondtam: Mássz fel! Nem nagyon kérte magát, hanem mikor a létra felén járt, ismét megszólalt: Várj egy kicsit, meg akarom nézni, hogy itt van-e Mouille abbé?

— Az szabadságodban áll! — mondtam.

— Aztán még egyszer végig nézett a tömegben s nem látva önt, mélyen felsohajtott. Már abban a hitben voltam, hogy mindennel készen van, s csak a lökést kell már megadnom.

— Ő észrevette mozdulatomat és mondá:

— Várakozz még!

— Van még valami bajod?

— Megakarom esőkolni szent talizmánomat, mely a nyakamon esüng!

— Jól van — mondtam — esőkolgasd hát. S az érmet oda tartottam a szájához.

— Kell még valami! — szoltam, mert az idő sürgetett.

— Ezt a talizmánt temessétek el velem!

— Hm! — szólék — aki a horogra kerül, annak a hagyatékában a hóhér örökösödik.

— De én úgy akarom, hogy engem érmestől temessetek be!

— Akarod! Akarod! Könnyű azt mondani!

— Igen akarom! — Megértetted?

(Folyt. köv.)

TÖRVÉNYSZÉK

Kukorikoló udvari tanácsos. Pétervárot! kolosszális pör játszódott le. A panaszos Afonaszjev asszony, a vádlott pedig Morozov udvari tanácsos volt. Afonaszjevne asszony panasza így hangzik: »Morozov udvari tanácsos meg én egymás mellett lakunk a Pokrova-téren. Van nekem egy gyönyörű, csöndes, jó kakasom. Morozov ur, a ki hosszú gyakorlat és kitartás által bámulatosan megtanulta a kakas-szó utánzását, újabb idő óta abban leli gyönyörűségét, hogy valahányszor meglátja a kakasomat, kukorikolni kezd. A kakas természetesen viszonzozza ezt s a kölcsönös kukorikolás addig tart, míg a kakas dühbe nem jön és neki nem megy Morozov urnak, a kit valószínűleg kakasnak tart, a ki pedig csak kappan. Már többször megkértem az udvari tanácsos urat, hogy hagyjon föl ezzel a mulatsággal, de ő rám sem hederített és folytatta a madár bosszantását, sőt legutóbb, mikor a kakas nagyon dühösen ment neki, bottal olyat ütött rá, hogy kakasom hosszabb ideig ágyban fekvő beteg volt. A kukorikoló udvari tanácsost a békebiróság öt napi fogházra ítélte állatkinzás miatt, de a másodfoku bíróság fölmentette.

„Ágnes asszony“ balladája. Egy csákányi asszony, ki férjét nemrég meggyilkolta, úgy árulta el bűnét, mint Arany János »Ágnes asszony«-a. Csákány vasmezei község közelében halász legények véres férfi holttestet fogtak ki a Rába vizéből. Agnosálás végett bevitték Körmendre a vizsgáló bírósághoz. Itt volt elzárva, lopás miatt, egy bizonyos Holcz Mária asszony. Egyik börtönőr a véres fehérneműt mosás végett ép ezen asszonynak adta át. Az asszony, mikor meglátta az inget, a félelemtől felsikoltott és görcsös zokogás közt vallotta be, hogy az ing a férjé volt. Vallatára fogtak, de ekkor már tagadott. Azonban kiderült, hogy a véres halott nem más, mint az asszony férje Herczeg János. Az asszony megtörve vallotta be, hogy férjét a múlt hó 22-én éjjel ütötte agyon és pedig egy sötét nagy vaskalapáccsal. Sokat perlekedtek, így akart tőle szabadulni. Majd a holttestet lepedőbe burkolva, testvérbátyja segítségével bevetette a Rába vizébe.

Színház.

Prielle Kornélia kitüntetése.

A hivatalos lap közli: Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Szerdahelyiné Prielle Kornélia, a budapesti nemzeti színház tagjának, ötven éves színésznői jubileuma alkalmából, a magyar színészet terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1891. évi október 14-én.

Ferencz József, s. k.,

Szözyény László, s. k.

A népszínház primadonnái és a »Magyar Egyesület.« A népszínház primadonnái: Blaháné, Hegyi Aranka, Kopácsi Juliska, Margó Czélia, Lukács Juliska, Csongori Mariska szintén beléptek a »Magyar Egyesület« tagjai közzé. Azt hisszük, hogy a »Magyar Egyesület« eszméjének ez a legszebb és legsikeresebb hódítása.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Október 20-án. Buza tavaszra 10.83 pénz 10.85, őszre 10.35 pénz, 10.37 áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 5.65 pénz, 5.67 áru. Zab tavaszra 6.07 pénz, 6.09 áru, őszre 6.02 pénz, 6.04 áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 13.85 pénz, 13.95 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 19.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgron felüli sulyban) ————. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klgr. sulyban) ————. 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) 46.50—47.— 4) Fialat közép (páronként 251—320 klgr. sulyban) 48.—48.50— 5) Fialat könnyű (páronként 250 klgr. terjedő sulyban) 50.—50.50 II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) ————. 7) Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) ————. 8) Könnyű (páronként 220 klgr. terjedő sulyban) 49.—50.—. III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban, 46.50—47.— 10) Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) 46.50—47.— 11) Könnyű (páronként 220 klgr. terjedő sulyban) 47.—48.— Sertés létszám: októb. 18 napján volt készlet 131,628 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízott sertés felhajtott 2512 drb.

Birtokstatisztika. A földmívelésügyi miniszter a mezőgazdasági statisztika fejlesztése érdekében akként intézkedett, hogy a birtokstatisztika elkészítését megkezdjék és első sorban a korlátolt forgalmú földbirtok statisztikáját készítsék el. E munkának elkészítése tetemes költségbe kerül; nehogy azonban egy évnek a szükségletét jelentékenyen kelljen emelni, a munka elkészítését a miniszter hosszabb időre osztotta be, minthogy a még hiányzó adatokat rövid idő alatt megszerezni különben sem volna lehetséges. A birtokstatisztika elkészítését már meg is kezdték s a folyó évben néhány vármegye adatait el is készítik.

A bortertermés Olaszországban. Az ideai bortertermés egész Olaszországban úgy mennyiségileg, mint minőségileg kitűnőnek ígérkezik s előreláthatólag az 1887. évi hirtermést is meg fogja haladni. Miután a termelőknél még nagy készletek vannak felhalmozva s az új termés befogadásához megkívántató hordók és pinczék sem állanak azok rendelkezésére, kénytelenek lesznek borkészletükön minden áron tudni, úgy, hogy a nagytermésből sem lesz jelentékeny haszna a termelőknél. A borkárak már most is jelentékenyen csökkentek,

és pedig június óta 2—5 lirával hektoliterenkint; a nagy kínálattal szemben álló csekély kereslet pedig még fokozza a csökkenő irányzatot. A boráraknak e szerfelett alacsony volta tette csak lehetségessé, hogy a magas vámok daczára, mégis lehetett Németországba olasz bort szállítani és pedig eddig még el nem ért mennyiségben.

Szerkesztői üzenet.

A közlésnek segélyző-egylet igazgatóságának helyben. A kimutatást csak a hirdetési rovatban közölhetjük. Ez iránti szives értesítésüket kérjük.

S. B. urnak, helyben. A színházi rovat hiányára vonatkozólag több ízben kifejtettük álláspontunkat, melytől el nem térhetünk. Ezentul nem is fogunk többé reflektálni a színházi rovat hiánya miatt esetleg beérkező panaszokra.

„Szerelmi tűz ég a szívemben”. Verse pedig vidáman ég a kályhában!

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna**.
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

GYENES LAJOS

női divat raktára
DEBRECZEN, FÖTÉR.

Ajánlja:

Női ruhaszöveteket és díszeket,

JÓ MOSÓ VELEZEKET,

rövidárukat,

Francia- és Hauschild-pamutokat,

Jäger kötő gyapjukat

Himalay, berliner és selyem kendőket

Férfi fehérneműeket

459. és 1. **nyak-kendőket.**

Mintákat kívánatra bérmentve küld.

HIRDETMÉNY.

Mandel Márton csődtömegéhez tartozó derecskei gazdaságban 5—600 véka csős tengeri helyben felétetésre eladó lévén, a venni szándékozók bővebb értesítés szerzés végett alólírott tömeggondnok irodájában bármikor jelentkezhetnek. Debreczen, okt. 19. — 1891.

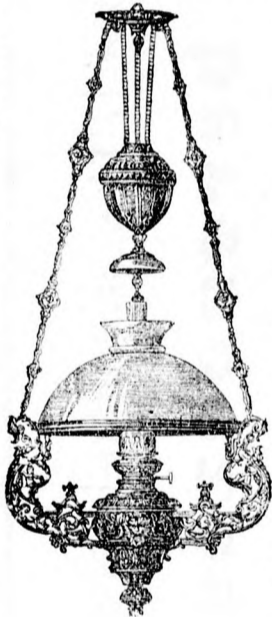
Dr. Kola János,
436 1—1. ügyvéd
Mandel Márton csődtömeggond.

Kaszanyitzky Endre

ELŐBB 403 8

KUHINKA ISTVÁN K.

tüveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási-czikk raktára
DEBRECZENBEN

ajánlja pontos kiszogálat és gyári arak mellett az őszi és téli idenyre ujonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett

DITMÁR-ÉS BRÜNNER-féle
a legjobbnak elősmert gyártmányu

SZALON-FÜGGŐ-ÉS

ASZTALI
petroleum lámpáit
s minden hozzátartozó czikk nagy raktárát.

Tisztelettel
Kaszanyitzky Endre.

képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA

Selyem-atlasz és szőr-atlacz

PAPLANOK,

jó, olcsó

ágy- és asztal-terítők
NAGY RAKTÁR.

456.

6.

UTÁNYOS

szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

Kasan, Flanel, Moldon,

Legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

szines és fekete selymek,

Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

selyem- és haraszt-kendők,

Gyermek tricót-öltönyök,

Normal. gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTÓKBAN.

Takarók és lópokróczokban.

401 38

SZÖNYEGEK,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL.

A „DEBRECEZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket
kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb

a legizlésebb kintellen és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECEZENI”,

a szintén elterjedt „**DEBRECEZENI HIRADÓ**” és a „**JOGI HETILAP**” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives partfogásába. —
Hirdetések a Debreczen cz. lapban a legjutányosabb áron közölhetnek.

■ **Birósági nyomtatványok készletben vannak.** **■**